

Laidiens: 30.11.2007., Nr. 193

Ministru kabineta noteikumi Nr.811

Rīgā 2007.gada 27.novembrī (prot. Nr.66 38.§)

Slaucamo govju pārraudzības kārtība

Izdoti saskaņā ar Ciltsdarba likuma 13.panta trešo daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā veic slaucamo govju (turpmāk – govīs) pārraudzību.
2. Noteikumu ievērošanu kontrolē un uzrauga Ciltsdarba valsts inspekcija (turpmāk – inspekcija).
3. Pārraudzības laikā ganāmpulka īpašnieks nodrošina uzskaiti, apstrādei un govju ciltsvērtības noteikšanai nepieciešamo datu iegūvi par piena ražību un kvalitāti, govju atražošanas īpašībām, veselību un eksterjera kvalitāti.
4. Datus par piena ražību un kvalitāti, govju atražošanas īpašībām un veselību (turpmāk – kontroles dati) iegūst, veicot katras pārraudzībā esošās govīs individuālo kontroli.
5. Datus par govju eksterjera kvalitāti (turpmāk – eksterjera vērtēšanas dati) iegūst, novērtējot katras pārraudzībā esošās govīs eksterjeru.
6. Veicot ganāmpulka pārraudzību, īpašnieks nodrošina visu vienam mērķim un vienā novietnē turētu govju kontroli un novērtēšanu.
7. Kontroles datu iegūšanai lieto šādas govju pārraudzības metodes:
 - 7.1. A metode – pārraudzību veic pārraugš;
 - 7.2. B metode – pārraudzību veic ganāmpulka īpašnieks (vai viņa pilnvarota persona);
 - 7.3. C metode – ganāmpulka īpašnieks (vai viņa pilnvarota persona) ņem piena paraugus un nosaka piena daudzumu. Pārējos pārraudzības darbus veic pārraugš.
8. Pirms govju pārraudzības uzsākšanas:
 - 8.1. ganāmpulka īpašnieks slēdz līgumu ar piena kvalitātes analīžu laboratoriju, kas ir akreditēta valsts aģentūrā "Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs" atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 "Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības" un par kuru Ekonomikas ministrija ir publicējusi paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" (turpmāk – piena laboratorija);
 - 8.2. ja ganāmpulka īpašnieks pats neveic pārraudzības darbu ganāmpulkā, viņš noslēdz rakstisku līgumu ar pārraugu par pārraudzības darba veikšanu;

8.3. ja ganāmpulka īpašnieks pats neveic govju eksterjera vērtēšanu ganāmpulkā, viņš noslēdz rakstisku līgumu ar govju vērtēšanas ekspertu (turpmāk – eksperts) par govju eksterjera vērtēšanu;

8.4. ganāmpulka īpašnieks (vai viņa pilnvarota persona) iesniedz valsts aģentūrā "Lauksaimniecības datu centrs" (turpmāk – datu centrs) iesniegumu par pārraudzības darba uzsākšanu. Iesniegumā norāda šādu informāciju:

8.4.1. ganāmpulka numurs;

8.4.2. novietnes numurs;

8.4.3. pārraudzības metode;

8.4.4. pārraudzības darba veicēja sertifikāta vai apliecības numurs;

8.4.5. piena laboratorija, ar kuru noslēgts līgums par govju pārraudzības darba veikšanu;

8.4.6. piena daudzuma noteikšanai izmantotie mērīšanas līdzekļi, to verificēšanas vai kalibrēšanas gads un mēnesis;

8.4.7. iesnieguma datums.

9. Pārraudzības gads sākas 1.oktobrī un beidzas 30.septembrī.

II. Kontroles datu iegūšanas kārtība

10. Periods starp ganāmpulka kontrolēm ir no 22 līdz 37 dienām (turpmāk – starpkontroļu periods). Ganāmpulka kontroli veic ne retāk kā 11 reizes pārraudzības gada laikā.

11. Ganāmpulka starpkontroļu periods, ilgāks par 37 dienām, pieļaujams vienu reizi pārraudzības gada laikā pārrauga atvaļinājuma vai slimības dēļ.

12. Periods starp govju individuālajām kontrolēm nedrīkst pārsniegt 74 dienas.

13. Govs atnešanās dienu uzskata par slaukšanas dienu, bet cietlaišanas dienu – par cietstāvēšanas dienu. Govs ražību kontrolē ne agrāk kā sestajā slaukšanas dienā pēc govs atnešanās un ne vēlāk kā sešas dienas pirms govs cietlaišanas.

14. Govs individuālās kontroles laikā veic kontrolizslaukumu. Katrā slaukšanas reizē 24 stundu laikā:

14.1. reģistrē iegūto piena daudzumu. To nosaka kilogramos ar vienu decimālzīmi. Piena daudzuma noteikšanai izmanto vienu no šādām metodēm:

14.1.1. sver uz svariem, ar kuriem var nosvērt vismaz 10 kg;

14.1.2. mēra tilpumu litros ar mērkannām (ar precizitāti līdz 0,1 litram) un pārrēķina rezultātu kilogramos, piemērojot koeficientu 1,028;

14.1.3. mēra ar slaukšanas iekārtu piena mērītājiem;

14.2. ņem kontrolizslaukuma piena paraugu.

15. Ja govs individuālo kontroli veic divas dienas, par kontroles dienu reģistrē otro dienu.

16. Govju individuālās kontroles lapā (turpmāk – kontroles lapa) norāda:

16.1. kontroles datumu;

16.2. katras kontrolētās govs piena parauga numuru;

16.3. katras kontrolētās govys piena daudzumu no rīta, vakarā un pusdienā;

16.4. informāciju par citiem notikumiem (veterinārās karantīnas ierobežojumi ganāmpulkā, govju masveida saslimšana, govys cietlāišanas datums, šo noteikumu 17.punktā minētie notikumi).

17. Ja ganāmpulka kontroles dienā nav veikta atsevišķas govys individuālā kontrole un nav ņemts piena paraugs, par to izdara atzīmi kontroles lapā un norāda attiecīgo iemeslu:

17.1. nepietiekams kontrolizslaukums:

17.1.1. slaucot vienu reizi dienā, kopējais govys kontrolizslaukums dienā ir mazāks par 3 kg;

17.1.2. slaucot divas reizes dienā, piena izslaukums atsevišķā slaušanas reizē ir mazāks par 1,5 kg;

17.1.3. slaucot trīs reizes dienā, piena izslaukums atsevišķā slaušanas reizē ir mazāks par 1 kg;

17.2. govys meklēšanās, slimība, trauma;

17.3. govys turēšanas apstākļu vai barošanas līdzekļu maiņa.

18. Ja kontrole neatbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām, datus ir konstatētas kļūdas vai kontrole nav reģistrēta, ganāmpulka īpašnieks veic atsevišķu govju vai visa ganāmpulka atkārtotu kontroli 21 dienas laikā pēc iepriekšējās kontroles. Šādā gadījumā īpaši norāda kontroles veidu – R –atkārtota kontrole.

19. Atkārtotā kontrolē iegūtos kontroles datus reģistrē šajos noteikumos noteiktajā kārtībā un norāda atkārtotās kontroles datumu.

20. Atkārtotā kontrolē iegūtos kontroles datus iekļauj ražības aprēķinā, bet iepriekšējās kontroles datus aprēķinā neizmanto.

21. Ja ir veikta atkārtota kontrole, starp-kontroļu periodu ganāmpulkam nemaina.

22. Piena daudzuma noteikšanai izmanto ne bojātus verificētus vai kalibrētus mērīšanas līdzekļus.

23. Neautomātiskos svarus verificē atbilstoši normatīvajiem aktiem par mērīšanas līdzekļu atkārtoto verificēšanu, verificēšanas sertifikātiem un verificēšanas atzīmēm un normatīvajiem aktiem par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu.

24. Kalibrē šādus piena daudzuma mērīšanas līdzekļus:

24.1. mērkannas – ne retāk kā reizi divos gados;

24.2. slaušanas iekārtu piena mērītājus – ne retāk kā reizi gadā.

25. Mērkannu un slaušanas iekārtu piena mērītāju kalibrēšanu apliecina kalibrēšanas sertifikāts un uz mērīšanas līdzekļa izvietots marķējums, kurā norādīts kalibrēšanas gads un mēnesis, kalibrēšanas sertifikāta numurs un marķējuma sērijas numurs.

26. Piena daudzuma mērīšanas līdzekļus kalibrē laboratorija, kas ir akreditēta valsts aģentūrā "Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs" atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 "Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības" un par kuru Ekonomikas ministrija ir publicējusi paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

III. Piena paraugu ņemšana, nosūtīšana un analīze

27. Piena laboratorija nodrošina:

27.1. konteinerus ar piena paraugu pudelītēm, kuru tilpums ir vismaz 45 mililitri;

27.2. konteintera pavaddokumentu;

27.3. konservantu un tā iepildīšanu piena paraugu pudelītēs.

28. Piena parauga ņemšanai izmanto graduētu pipeti vai šļirci ar uzgali, kausiņu vai slaukšanas iekārtu piena mērītājus.

29. Piena paraugu ņem uzreiz pēc slaukšanas, kamēr piens vēl ir silts. Pirms parauga ņemšanas pienu rūpīgi samaisa. Katrā slaukšanas reizē parauga pudelītē iepilda vienādu piena daudzumu ar aprēķinu, ka kopējā parauga apjoms ir 35–45 mililitri.

30. Piena parauga pudelīti aizvāko, saskalo ar konservantu pēc katras iepildīšanas reizes, marķē un ievieto piena paraugu konteinerā. Konteineru glabā vēsā un citiem nepieejamā telpā.

31. Pirms piena paraugu nosūtīšanas piena laboratorijai noformē konteintera pavaddokumentu. Pavaddokumentā norāda:

31.1. piena paraugu nosūtītāju un nosūtītāja sertifikāta vai apliecības numuru;

31.2. pirmā un pēdējā piena parauga ņemšanas datumu;

31.3. piena paraugu kopskaitu;

31.4. katra ganāmpulka pirmā un pēdējā piena parauga numuru;

31.5. piena paraugu nosūtīšanas datumu.

32. Piena paraugus, kontroles lapas un konteintera pavaddokumentus četru dienu laikā pēc veiktās kontroles nosūta piena laboratorijai.

33. Piena laboratorija kontroles lapā norāda konteintera kodu.

34. Piena laboratorija nosaka olbaltumvielu, tauku saturu un somatisko šūnu skaitu pienā. Piena parauga tauku saturu un olbaltumvielu saturu nosaka procentos ar divām decimālzīmēm.

35. Piena laboratorija iegūtos piena satura rādītājus un kontroles lapās norādītos datus reģistrē un elektroniski nosūta datu centram.

VI. Govju eksterjera vērtēšana

36. Eksterjeru vērtē visām pārraudzībā esošajām govīm pirmajā un trešajā laktācijā laikposmā no divdesmitās atnešanās dienas līdz trešā laktācijas mēneša beigām.

37. Ja pirms ganāmpulka pārraudzības uzsākšanas govīs netika vērtētas, ganāmpulka īpašnieks nodrošina visu govju novērtēšanu laikposmā no divdesmitās atnešanās dienas līdz trešā laktācijas mēneša beigām.

38. Ja ganāmpulka īpašnieks ir ievēdis govīs no ārzemēm, laikposmā no divdesmitās atnešanās dienas līdz trešā laktācijas mēneša beigām nodrošina visu ievesto govju novērtēšanu.

39. Govju eksterjeru vērtē ne vairāk kā divas reizes to dzīves laikā.

40. Eksperts eksterjera vērtēšanas datu ieguvei:

40.1. lineāri vērtē 17 eksterjera pazīmes (1.pielikums 1.–17.pazīme), piešķirot punktus no 1 līdz 9;

- 40.2. mēra ar mērspieķi govju krustu augstumu un izsaka to centimetros;
- 40.3. norāda eksterjera kļūdas, izmantojot attiecīgo kodu (2.pielikums);
- 40.4. vērtē trīs eksterjera pazīmju grupas 90–100 punktu sistēmā (atbilstoši laktācijai). Pazīmju grupu kopvērtējuma iegūšanai katras pazīmju grupas vērtējumu reizina ar svara koeficientu, rezultātus summē un dala ar 100 (3.pielikums).
41. Eksperts govju eksterjera vērtēšanas datu reģistrēšanai izmanto datu centra eksterjera lineārās vērtēšanas programmatūru un 20 dienu laikā pēc novērtēšanas eksterjera vērtēšanas datus elektroniski nosūta datu centram.
42. Pārbaugs vai ganāmpulka īpašnieks:
- 42.1. ar svariem vai mērlenti nosaka govju dzīvmasu un izsaka to kilogramos;
- 42.2. vērtē piena atdeves ātrumu un govju temperamentu, piešķirot punktus no 1 līdz 9 (1.pielikums 18.–19.pazīme).
43. Govju dzīvmasu nosaka, kā arī piena atdeves ātrumu un govju temperamentu vērtē šo noteikumu 36., 37. un 38.punktā norādītajā laikposmā. Piena atdeves ātrumu vērtē vizuāli slaušanas laikā. Govju temperamentu vērtē vizuāli pēc dzīvnieka izturēšanās slaušanas un ēdināšanas laikā.
44. Pārbaugs vai ganāmpulka īpašnieks govju dzīvmasas, piena atdeves ātruma un govju temperaments vērtēšanas datus reizi gadā nosūta datu centram.

V. Kontroles datu un eksterjera vērtēšanas datu uzskaitē

45. Kontroles datu reģistrācijai datu centrs nosūta ganāmpulka īpašniekiem kontroles lapas un norāda tajās šādu informāciju:
- 45.1. datus par ganāmpulku:
- 45.1.1. ganāmpulka īpašnieku (personas vārdu, uzvārdu vai nosaukumu);
- 45.1.2. ganāmpulka numuru;
- 45.1.3. novietnes numuru un adresi;
- 45.2. datus par ganāmpulka kontroli:
- 45.2.1. slaušanas grupas numuru;
- 45.2.2. iepriekšējās kontroles datumu;
- 45.2.3. nākamās kontroles pieļaujamo periodu;
- 45.3. datus par pārraudzības veicēju:
- 45.3.1. vārdu, uzvārdu;
- 45.3.2. sertifikāta vai apliecības numuru;
- 45.4. govju identitātes numuru un vārdu;
- 45.5. govju fizioloģisko stāvokli.
46. Kontroles datu uzskaitē datu centrs:
- 46.1. pievieno slaucamo govju pārraudzības datubāzei no piena laboratorijas saņemtos kontroles lapās norādītos kontroles datus;